



בית הקפה קפלי. הרבה יותר מעוד מקום לשותות ולאכול בו צילום שאטרסטוק

לשבור את הקרח

בלב המרכז ההיסטורי של הלסינקי, בירת פינלנד, נמצאת שדרת אספלנאדי המשמשת כבר 200 שנה כמקום בילוי מרכזי ומתאפיינת בבניינים היסטוריים לצד בתי עסק מודרניים. המלצות לאורך השדרה / דיוויד סטבר

שהמקומיים מכנים אותה, שוכנת בלב המרכז ההיסטורי של העיר ומשמשת כבר 200 שנה כמקום בילוי מרכזי לתושבי הלסינקי ולמבקריה. השדרה היא למעשה פארק עירוני (Esplanadinpuisto) המוקף משני צדדיו ברחובות אספלנאדי צפון (Pohjoisesplanadi) ואספלנאדי דרום (Eteläesplanadi). בשדרה יש שילוב מעניין של בניינים היסטוריים ובתי עסק מודרניים, והפארק שבמרכזה משובץ יצירות אמנות, ספסלי ישיבה ודוכנים למכירת משקאות ומזון. מבקרים המגיעים לנמל הדרומי של הלסינקי במעבורות משוודיה ומאסטוניה יכולים להגיע לשדרה ברגל היישר מן האנייה. האניות עוגנות קרוב מאוד לכיכר השוק

◀ הלסינקי (Helsinki), בירת פינלנד, שוכנת על גדת מפרץ פינלנד והיא בת 465 שנה. זהו אחד המרכזים העירוניים הגדולים והמעניינים שלחופי הים הבלטי, המוקף בלא פחות מתשע מדינות. כמו שאר הערים במדינות הנורדיות והבלטיות, גם הלסינקי מקבלת את מרבית מבקריה בחודשי הקיץ. עם זאת, ביקור בהלסינקי יכול להיות מעניין לא פחות דווקא בחודשי החורף, למרות הטמפרטורות הנמוכות והימים הקצרים. בתקופה זו פוגשים בהלסינקי כפי שהיא באמת - קרה וחשוכה מצד אחד, אך מרתקת, חדשנית ועשירה בתרבות, באמנות ובאתרים היסטוריים מצד שני. שדרת אספלנאדי (Esplanadi), או "אספה" כפי

שבקצה השדרה וזו יכולה להיות נקודת מוצא מצוינת לסוור.

פירות יער לצד פרוות של איילי צפון

כיכר השוק (Kauppatori), הנמצאת בקצה המזרחי של אספלנאדי, היא שילוב של שוק אוכל מקומי ודוכני מזכרות לתיירים. כך אפשר למצוא בה ירקות ופירות יער, פרחים, בגדי חורף, פרוות של איילי צפון ויצירות אמנות של בעלי מלאכה מקומיים. לצד אלו הוקמו מסעדות ובתי קפה קטנים המציעים קדרות חמות של מזון נורדי, העשיר בבשר, בדגים ובתפוחי אדמה, וכן קפה חזק המאפיין את פינלנד, מדינה שצריכת הקפה לנפש שלה היא הגבוהה ביותר בעולם, על פי מחקרים רבים.

בקיץ אמנם נמצאים כאן יותר דוכנים, אך המקום פעיל גם בסתיו ובחורף. באוקטובר מתקיים כאן פסטיבל דגי ההרינג המסורתי ובו דייגי הלסינקי מציגים את מרכולתם כבר משנת 1743. מאוחר יותר בתי הקפה עוברים לאוהלים מחוממים ולקראת חג המולד נמכרים במקום עצי אשוח. מבקרים המגיעים למקום ביום שישי הראשון בכל חודש זוכים לצפות גם בתצוגה של מכוניות אמריקאיות ישנות, כחלק ממסורת שלא ברור בדיוק מהו מקורה. בין השוק להמשך השדרה נמצאת מזרקת ברונזה שנבנתה בפרץ ב-1906. היא מציגה בת ים המגיחה מהים הבלטי ומסמלת את הולדתה של הלסינקי.

כאן גר הנשיא

מול השוק, בצדה הצפוני של שדרת אספלנאדי, ניצבים שני בניינים היסטוריים. ברחוב אספלנאדי צפון מס' 1 עומד ארמון הנשיאות (Presidentinlinna). הבניין, שבנייתו הושלמה ב-1820, שימש כאחוזת פרטית, אך בשנות ה-40 של המאה ה-19 הוא נקנה, הורחב ועוצב מחדש כדי לשמש את הצאר הרוסי ובני משפחתו בביקוריהם בפינלנד, בימים שבהם הייתה דוכסות באימפריה הרוסית. כשפינלנד זכתה בעצמאות הפך הארמון לבית הנשיא הפיני.

במס' 11-13 של אותו רחוב עומד בניין כחלחל ומרשים שבנייתו הושלמה ב-1833 ושער ראשית



דוכן צבעוני בכיכר השוק
צילום דיוויד סטבור

✓ טיפ לדרך

בחודשי החורף זוכה הלסינקי לשעות אור יומיות מועטות. מאז 2009 מתקיים בעיר פסטיבל האורות השנתי (Lux Helsinki) המאיר את המרכז ההיסטורי בשלל אורות, מופעי אש ויצירות אמנות העושות שימוש באור. הפסטיבל הבא יתקיים ב-10-6 בינואר 2016 באתרים שונים בלב העיר ויהווה אטרקציה חינוכית המתאימה לכל המשפחה. luxhelsinki.fi/en

קפה, נופים וסיפורים

בית הקפה קפלי (Kappeli), שבמרכז צדה המזרחי של השדרה, הוא הרבה יותר מעוד מקום לשתות ולאכול בו. המקום נפתח בשנת 1867 ובין הנברשות ויצירות האמנות המקשטות אותו ישבו בעבר משוררים, מוזיקאים וציירים, בהם המלחין הפיני הלאומי סיבליוס, שתמונתו מעטרת כיום את המקום לרגל אירועי 150 שנה להולדתו. מספרים שבאחד הימים שבהם ישב סיבליוס בבית הקפה עם חבריו האמנים, הוא התבקש לנסוע לסטוקהולם ולהשלים יצירה שעליה עבד. כששב, יומיים מאוחר



פסטיבל האורות השנתי
צילום שאטרסטוק



שדרת אספלנאדי היא למעשה פארק עירוני
צילום שאטרסטוק



חנות הדגל של ליטלה, מהמובילות בעולם
בעיצוב מים צילום דיוויד סטבור

המציג את המשורר איינו ליינו, שמילים מאחד משיריו מעטרות את צדו האחורי. "קול אחד הוא מעל כל האחרים", כתוב שם, "קולו התקיף של אמונות האדם".

עיצוב פיני נקי

העיצוב הפיני ידוע באיכותו בכל העולם והכירה הלסינקי מלאה בחנויות מעצבים בתחומי הלבוש, הריהוט וכלי הבית. רבות מחנויות הדגל של המעצבים הפינים המובילים, הידועים בעיקר במינימליזם, בפונקציונליות ובעיצוב הנקי שלהם, נמצאות בשדרת אספלנאדי. בין אלו כדאי לבקר בחנות של מרימקו (Marimekko), באספלנאדי צפון מס' 33. זהו מותג ידוע שמייצר בגדים, בדים, כלי מטבח ומצעים בצבעים עזים ובצורות פשוטות וברורות כבר יותר מ-60 שנה. מותג ידוע נוסף שחנות הדגל שלו נמצאת באותו רחוב בבניין מס' 25 הוא ליטלה (Littala). החברה התחילה כמפעל זכוכית בכפר בדרום פינלנד וכיום היא מהמובילות בעולם בעיצוב פנים ובייצור כלי מטבח ועזרים לבית. בצד המערבי של שדרת אספלנאדי נמצא מרכז הקניות היוקרתי סטוקמן (Stockman), הגדול מסוגו במדינות הנורדיות. במקום פועלות חנויות של מותגי יוקרה בכל התחומים ומבקרים בו מיליוני קונים בשנה.

המבנים שסביב הכיכר

מי שכבר מגיע לשדרת אספלנאדי לא ירצה להחמיץ את האתרים החשובים הסמוכים אליה. כיכר סנאט (Senaatintori) היא העתיקה ביותר בהלסינקי וביתו של הבניין הידוע ביותר בעיר – קתדרלת הלסינקי (Helsingin tuomiokirkko). הקריפטת שמתחת לקתדרלה מארחת קונצרטים, תערוכות ואירועים שונים לאורך השנה. סביב הכיכר נמצאים בניינים היסטוריים נוספים – בניין הממשלה, הבניין המרכזי של אוניברסיטת הלסינקי והספרייה הלאומית, ובין השדרה לכיכר סנאט, ברח' סופיאנקטו (Sofiankatu) מס' 4, נמצא המוזיאון העירוני שמתרכז בהיסטוריה של העיר ושהכניסה אליו היא חינם.

דיוויד סטברו – מורה ומדריך סיורים בטוקהולם המתגורר בשוודיה ובישראל



פסלו של יוהן לודוויג רונברג ולרגליו המזהה של השירה הפינית צילום שאטרסטוק



שדרת אספלנאדי שופנת בלב המרכז ההיסטורי של העיר צילום שאטרסטוק

יותר, אמר אחד המשוררים שישבו בדיוק באותו מקום שבו סיביליוס עזב אותם: "שמע, או שאתה בפנים או שאתה בחוץ, תפסיק להיכנס ולצאת כל הזמן". בתי אוכל נוספים בשדרה השווים ביקור הם: מסעדת סאבוי (Savoy) באספלנאדי דרום מס' 14, שנפתחה בשנת 1937 ומציעה מקומות ישיבה על הגג ונוף מרשים של מרכז הלסינקי; אסשן קפה יוגנד (Aschan Café Jugend) הסמוך למרכז המבקרים השימושי והאינפורמטיבי באספלנאדי צפון מס' 19 (Jugendstali). הבניין שימש כבנק בראשית המאה ה-20 והוא כולל פסלים וציור קיר של הלסינקי מתקופה זו.

הפסלים שבפארק

יוהן לודוויג רונברג נחשב למשורר הלאומי של פינלנד. הוא חי במאה ה-19 וכתב בשוודית (בפינלנד יש מיעוט לאומי שוודי המהווה כחמישה אחוזים מהאוכלוסייה). רונברג כתב, בין השאר, את ההמנון הפיני, ופסלו שנוצר על ידי בנו עומד במרכז שדרת אספלנאדי ולרגליו מפוסלת המוזה של השירה הפינית. רונברג אינו המשורר היחידי בפארק. מערבה ממנו נמצאים פסל המוקדש לסופר הפיני זכריס טופליוס ופסל

